

Violența de gen în contextul
crizei din Ucraina
Raport de evaluare în România

București, 2023

REZUMAT

Războiul Rusiei împotriva Ucrainei continuă să aibă un impact semnificativ asupra țărilor vecine, inclusiv asupra României. Drept urmare, România se află într-o situație fără precedent, adăpostind cel mai mare număr de refugiați - peste 3 milioane - din istoria țării. În timp ce mulți refugiați au părăsit România de la momentul respectiv, date recente arată că 137.384 de ucraineni și 1.320 de resortisanți ai țărilor terțe au obținut protecție temporară pe teritoriul României¹. Aproximativ 80% dintre refugiații ucraineni din România sunt femei și copii². Țara s-a dovedit a fi rezistentă și a oferit refugiaților din Ucraina ajutor umanitar de urgență și sprijin pe termen lung pentru a le promova integrarea socială și economică. Alături de criza refugiaților, România se confruntă și cu o criză economică, înregistrând cea mai mare rată a inflației din ultimele trei decenii.

Aceasta este a doua evaluare întreprinsă de VOICE privind nevoile de siguranță, protecție și bunăstare ale femeilor ucrainene refugiate care trăiesc în România. Este o continuare a eforturilor VOICE și HIAS de a atrage atenția și de a aborda situația femeilor și fetelor legate de violența bazată pe gen (VBG) în contextul răspunsului la criza din Ucraina. O evaluare rapidă într-un mediu dinamic, prima evaluare³, întreprinsă în vara anului 2022, s-a concentrat pe trei aspecte: 1. situația VBG și riscurile femeilor refugiate în timpul strămutării, inclusiv la punctele de trecere a frontierei; 2. situația din centrele de cazare temporară și 3. nevoile de finanțare ale organizațiilor pentru femei ale societății civile care sprijină femeile refugiate. Această a doua evaluare a urmărit să obțină o înțelegere mai profundă a situației și a nevoilor femeilor ucrainene strămutate și ale altor grupuri de femei care trăiesc în România. În faza inițială de răspuns la criza refugiaților, începând din februarie 2022,

prioritatea a fost aceea de a asigura siguranța persoanelor care fug din Ucraina și de a oferi refugiaților cazare în siguranță și asistență umanitară pentru a le satisface nevoile. Această evaluare s-a concentrat pe situația acestor femei un an mai târziu, în special pe situația de siguranță legată de VBG a femeilor refugiate și a femeilor vulnerabile din comunitatea gazdă din România. S-a concentrat pe intersectarea dintre VBG și nevoile economice și psihosociale pentru a informa programarea multisectorială HIAS și VOICE și sprijinul continuu acordat partenerilor români pentru a promova siguranța, protecția și bunăstarea femeilor.

Evaluarea a fost efectuată în lunile martie și aprilie 2023 în șase localități, inclusiv patru medii urbane din Brăila, Constanța, București și Galați, și două comunități rurale din satele Curcani (județul Călărași) și Romanești (județul Dâmbovița), fiecare situată la aproximativ 40 de km de București. Localitățile urbane au fost selectate deoarece sunt considerate că adăpostesc cel mai mare număr de refugiați care fug din Ucraina⁴. Zonele rurale au fost alese pentru a oferi o înțelegere a siguranței și a situației socioeconomice a refugiaților ucraineni și a altor femei vulnerabile care trăiesc în afara zonelor urbane, inclusiv femeile de etnie romă din România. În total, 145 de femei, inclusiv femei refugiate din Ucraina, Siria, Somalia și Yemen și femei de etnie romă din România, au participat la evaluare, precum și 22 de reprezentanți ai societății civile și ai agențiilor guvernamentale care sprijină refugiații și alte femei vulnerabile.

Situația după un an

În ciuda faptului că a fost inițial benefic și a avut un efect de susținere, programul de sprijin umanitar 50/20 implementat de Guvernul României a fost controversat, deoarece a fost nemonitorizat și a creat riscuri grave de VBG, inclusiv punerea femeilor refugiate vulnerabile

¹ <https://data.unhcr.org/en/dataviz/234?sv=54&geo=10782>

² <https://data.unhcr.org/en/documents/details/97881>

³ https://voiceamplified.org/wp-content/uploads/2022/09/ROMANIA_ASSESSMENT_REPORT.pdf

⁴ <https://data.unhcr.org/en/dataviz/234?sv=54&geo=10782>

la cheremul proprietarilor care au profitat de pe urma programului în absența unei monitorizări eficiente. În plus, în timp ce programul s-a concentrat pe asigurarea siguranței și supraviețuirii imediate, pentru unele femei a servit ca un factor de descurajare pentru integrarea economică și socială în România, deoarece continuă să sperie că războiul se va termina și că se pot întoarce acasă. Alte femei ucrainene au făcut față strămutării încercând să se integreze într-o nouă realitate. Multe dintre aceste femei au lucrat ca voluntare în adăposturi sau în alte servicii umanitare, ca traducătoare sau ca intermediare facilitând relațiile dintre comunitatea ucraineană și persoanele din România care acordau ajutor. Multe femei, în special cele cu pregătire în psihologie, educație sau drept, și-au folosit abilitățile pentru a oferi altor refugiați sprijin psihologic și social sau pentru a le preda copiilor strămutați. Alte grupuri de femei s-au confruntat cu provocări specifice de integrare din cauza discriminării, inclusiv femei de etnie romă, femei LGBTIQ+ în vârstă și femei cu dizabilități. Discriminarea împotriva femeilor de etnie romă refugiate, ca și în cazul femeilor de etnie romă din România, a fost exacerbată de pandemia COVID-19 și de criza economică actuală. Pandemia și efectele sociale și economice ale războiului au afectat și femeile vulnerabile din România. COVID-19 a dus la creșterea violenței împotriva femeilor în România, în special a violenței în familie și a partenerului intim⁵, iar atât pandemia, cât și crizele refugiaților care au urmat au pus o presiune semnificativă asupra serviciilor de sănătate și sociale deja încordate la maxim pentru supraviețuitorii VBG. Ambele crize au afectat negativ, de asemenea, oportunitățile economice ale femeilor - un factor cheie de protecție împotriva VBG.

Trecerea politicii Guvernului României de la ajutor de urgență la integrarea refugiaților a adus provocări și riscuri suplimentare pentru femeile și fetele strămutate în România ca urmare a războiului din Ucraina. Cea de-a doua fază a programului guvernamental de ajutor pentru refugiații ucraineni este încă neclară, iar refugiații întâmpină dificultăți în accesarea la timp a informațiilor despre program și despre cum să solicite sprijin. De la 1

⁵ <http://www.rjlm.ro/system/revista/58/186-191.pdf>

mai 2023, pentru a se califica pentru asistență guvernamentală, refugiații ucraineni trebuie să demonstreze înscrierea la școală a copiilor lor, înscrierea adulților în programe de căutare a unui loc de muncă, existența unui cont deschis la o bancă românească și rezidența. Obținerea tuturor acestor dovezi este o provocare din cauza barierelor lingvistice, a timpului necesar pentru a obține documentația necesară de la diferite instituții și a solicitării de documente care pot fi dificil de obținut. Situația este deosebit de dificilă pentru refugiații care sunt mame singure cu responsabilități de îngrijire sau pentru cei cu dizabilități sau traume în urma războiului.

Noul program este implementat în contextul unei perspective economice incerte în România și al potențialului de perturbare economică ulterioară. Cea mai mare amenințare la adresa economiei este reprezentată de evoluțiile negative de pe piața de gaze și de riscul penuriei, în special în iarna viitoare⁶. Dincolo de furnizarea de gaze, Uniunea Europeană (UE) rămâne direct și indirect expusă la noi șocuri asupra altor piețe de mărfuri, inflație și posibile ajustări de pe piețele financiare globale la noul mediu de dobândă ridicată. Pentru femeile refugiate, o potențială recesiune economică va mări riscul de exploatare, abuz și reacții din partea vecinilor români care se luptă și din punct de vedere economic.

Probleme comune cu care se confruntă femeile din toate țările

Pe lângă această evaluare, VOICE a întreprins evaluări cu privire la situația femeilor ucrainene strămutate care trăiesc în Polonia și Moldova.⁷ Sunt evidente mai multe asemănări între situații care merită subliniate. În ceea ce privește violența domestică, deși femeile refugiate din

⁶ <https://romania.representation.ec.europa.eu/news/previziunile-economice-de-toamna-ale-comisiei-europene-pentru-romania-18-crestere-economica-2023-si-2022-11-14-ro#:~:text=In%20ansamblu%2C%20se%20estimeaza%20ca%20PIB-ul%20real%20va.Romani-ei%20ar%20putea%20reduce%20investitiile%20si%20cre%20terea%20economica>

⁷ Evaluarea întreprinsă în Moldova a avut obiective similare, în timp ce în Polonia s-a concentrat pe identificarea disponibilității și a lacunelor în servicii pentru femeile ucrainene.

România și Moldova se confruntă cu niveluri mai scăzute de violență domestică fizică decât acasă, unele continuă să fie supuse abuzului emoțional și psihologic din partea soților lor care rămân în Ucraina. În plus, femeile sunt îngrijorate de impactul pe care îl va avea războiul asupra sănătății mintale și comportamentului bărbaților pe termen lung, temându-se de un nivel crescut de violență domestică atunci când se întorc acasă la sfârșitul războiului.

Chiar și după ce au ajuns la „siguranța” unei țări noi, femeile refugiate din toate țările experimentează o teamă generalizată de hărțuire atunci când își desfășoară viața de zi cu zi. Ca răspuns, acestea adoptă comportamente de protecție, cum ar fi restricționarea mișcărilor pe timp de noapte. Limba este o barieră majoră în calea femeilor refugiate de a se simți în siguranță și integrate, deoarece nu pot accesa cu ușurință informații și servicii, nu pot raporta autorităților abuzul sau violența sau nu pot intra în legătură cu alte femei din noile lor comunități. Bariera lingvistică împiedică, de asemenea, accesul acestora la educație, oportunități de angajare, asistență medicală și resurse culturale și sociale care ajută la facilitarea rezilienței, acomodării și adaptării la viața în țările de graniță.

Femeile refugiate suferă din cauza multiplelor sarcini de responsabilitate pentru siguranța și bunăstarea copiilor lor și a altor membri ai familiei, separarea de cei dragi care rămân în Ucraina și integrarea limitată în comunitatea gazdă. Femeile din toate zonele au nevoi economice și psihosociale comune, inclusiv angajare și independență economică, spații sigure și conexiune socială. Independența economică pentru a construi securitatea, încrederea și capacitatea de a se întreține pe ele însele și pe copiii lor este o prioritate. Femeile au subliniat, de asemenea, că angajarea este esențială pentru realizarea drepturilor și autonomiei lor cu privire la timpul, viața și corpurile lor. Securitatea economică este un factor de protecție cunoscut împotriva VBG și, prin urmare, angajarea sigură și corectă este crucială pentru integrarea, bunăstarea și protecția femeilor.

Promovarea implicării comunității și a conducerii femeilor strămutate este importantă atunci când se dezvoltă programe competente și sensibile din punct de vedere cultural.

Evaluările din fiecare țară au evidențiat nevoia de spații sigure dedicate femeilor și fetelor, care să se bazeze pe grupuri formate chiar de femei și care sunt furnizate de organizații pe care femeile le cunosc și în care au încredere. În timp ce grupurile de sprijin reciproc formate din femei sunt un exemplu de strategie pozitivă de înfruntare a situațiilor care susține bunăstarea psihosocială, este de asemenea nevoie de îngrijire psihologică specializată pentru acele femei care se luptă cu suferința și deteriorarea sănătății mintale ca urmare a strămutării.

Cohorte specifice de femei și fete strămutate se confruntă cu provocări specifice în toate cele trei țări. Acestea includ femeile LGBTIQ+ strămutate, femeile de etnie romă și fetele adolescente. Din cauza fricii de hărțuire, femeile refugiate LGBTIQ+ își ascund identitatea și trăiesc într-o stare de vigilență constantă, conduse de teama că vor fi scoase la iveală. Acestea nu își dezvăluie sexualitatea sau identitatea de gen autorităților sau ONG-urilor și se simt excluse de la serviciile de asistență și sprijin umanitar. În plus, de obicei nu au informații despre evenimente și servicii dedicate LGBTIQ+ din cauza barierelor lingvistice. Atât femeile și fetele de etnie romă strămutate, cât și cele din România din toate cele trei țări se confruntă cu provocări distincte din cauza intersectării discriminării cu care se confruntă din cauza genului și etniei lor. Deși sunt mai vulnerabile la riscurile de protecție, inclusiv la VBG, femeile și fetele de etnie romă sunt mai puțin probabil să caute sau să primească răspunsuri adecvate de la autorități sau servicii și este necesară o atenție specială la nevoile și drepturile lor. Responsabilitatea atribuită fetelor adolescente de a avea grijă de frații mai mici și de a-și asuma alte sarcini domestice este, de asemenea, o preocupare semnificativă în diferite contexte. Astfel de responsabilități pot limita oportunitățile educaționale ale fetelor, le pot expune la stres suplimentar și pot crește vulnerabilitatea lor la VBG.

Principalele constatări din România

Factorii care contribuie la violența împotriva femeilor refugiate din toate mediile din România includ atât experiențele traumatice înainte de sosire, cât și problemele legate de stabilirea în

România, inclusiv provocările de integrare, barierele lingvistice, dependența economică, stresul și izolarea socială. Experiențele traumatice înainte de sosire includ hărțuirea, exploatarea și abuzul în timpul tranzitului. Femeile din Siria, Somalia și Yemen au raportat că s-au confruntat cu niveluri ridicate de violență comise de către traficanți, polițiștii de frontieră și alți bărbați în timpul călătoriei lor către România. Femeile ucrainene care participă la evaluarea raportată de la sosire au o teamă generală de hărțuire atunci când își desfășoară activitățile zilnice, inclusiv când ies la cumpărături sau merg singure noaptea. Acestea au mai raportat că violența sexuală este o problemă comună cu care se confruntă în România, în special în spațiile publice, inclusiv în transportul public și în relațiile intime sau matrimoniale. Adolescencele ucrainene au fost identificate ca fiind deosebit de vulnerabile la abuz sexual și trafic din cauza vârstei, lipsei cunoașterii limbii române și utilizării tehnologiei, inclusiv a aplicațiilor de întâlniri. Cu toate acestea, supraviețuitoarele nu doresc să raporteze violența sexuală la poliție, din cauza fricii de revictimizare.

Femeile ucrainene au fost reticente în a discuta despre violența partenerului intim, cu toate acestea, cele care au făcut-o au indicat că aceasta este normalizată și minimizată din cauza normelor de gen rigide și inechitabile care le împiedică pe femei să dezvăluie abuzul și să caute ajutor. S-a raportat că multe femei refugiate continuă să experimenteze comportamente de control și abuzive din punct de vedere psihologic, emoțional și financiar, manipulări și șantaj din partea partenerilor lor care rămân în Ucraina. În unele cazuri, bărbații abuzivi cer ca partenera lor să se întoarcă în Ucraina și amenință că le vor lua copiii femeilor. Soțul unei femei i-a refuzat permisiunea de a se întoarce în România din cauza îngrijorării sale că se va despărți de el. Femeile ucrainene se raportează rar autorităților sau caută ajutor de la serviciile de asistență în aceste situații din cauza fricii de a-și pierde statutul de protecție temporară.

Insecuritatea economică crește vulnerabilitatea femeilor refugiate la violență și exploatare, din cauza lipsei lor de resurse pentru a-și satisface nevoile cele mai de bază, cum ar fi hrana și adăpostul, iar furnizorii de servicii împotriva VBG sunt din ce în ce mai preocupați de legăturile

inextricabile dintre securitatea economică a femeilor refugiate și siguranța lor. Opțiunile de angajare ale femeilor au fost limitate de calificările profesionale ucrainene nerecunoscute în România, deoarece Ucraina nu este membră a Uniunii Europene. Deși nu toate femeile ucrainene refugiate din România doresc să muncească, este esențial ca barierele din calea angajării pentru cele care doresc să fie reduse, inclusiv permiterea celor cu calificări să lucreze în locuri de muncă care reflectă abilitățile lor. Se înțelege că din august 2023, această problemă este în curs de soluționare între guvernele Ucrainei și României, ceea ce va reduce barierele pe piața muncii cu care s-au confruntat femeile de profesie. Până se rezolvă acest lucru, cele cu calificări la nivel terțiar sau alte calificări profesionale vor continua să fie forțate să accepte orice muncă pot pentru a supraviețui. Pentru multe, acest lucru a însemnat să lucreze în sectorul informal, ceea ce implică riscuri de exploatare și VBG.

Pentru refugiatele din toate mediile care trăiesc în România, limba este o barieră majoră în calea angajării, integrării, accesului la servicii și sentimentului de siguranță în România. Refugiatelor care nu vorbesc limba română le este greu să raporteze VBG autorităților. În mod îngrijorător, majoritatea femeilor și fetelor care au participat la evaluare, indiferent de statutul lor socioeconomic sau de mediul educațional, au raportat că nu se simt încrezătoare în accesarea serviciilor de sprijin împotriva VBG.

Femeile refugiate de etnie romă se confruntă cu provocări similare celorlalte refugiate din Ucraina, inclusiv preocupări legate de siguranță, bariere lingvistice și obstacole în calea accesului la servicii esențiale. În plus, ele se confruntă cu un strat suplimentar de discriminare, deoarece sunt de etnie romă. Ca urmare a acestei discriminări, autenticitatea lor ca refugiate care merită asistență este pusă sub semnul întrebării de autoritățile române, ONG-urile și comunitatea gazdă. Pentru femeile de etnie romă din România și refugiate, violența modelează toate aspectele vieții lor datorită intersecției dintre gen și etnie. Aceasta include VBG în familie și în comunitatea mai largă. Căsătoria și nașterea timpurie sunt predominante, dăunând adolescentelor de etnie romă. Adolescencele de etnie romă din zonele urbane sunt expuse unui risc deosebit de adeținere în scopuri sexuale, trafic și prostituție

forțată. Din cauza lipsei de încredere și a fricii de rasism din partea autorităților, femeile și adolescentele de etnie romă nu raportează abuzul și exploatarea sexuală sau alte forme de VBG. Supraviețuitoarele de etnie romă ale violenței domestice se confruntă cu dificultăți mai mari de acces la servicii decât alte supraviețuitoare ale violenței domestice din România din cauza sărăciei, excluziunii sociale și lipsei serviciilor sociale în zonele în care locuiesc.⁸ Femeile de etnie romă au raportat rate ridicate de depresie și nevoie de tratament de specialitate.

Femeile din comunitatea LGBTIQ+ nu își dezvăluie identitatea și au acces limitat la toate tipurile de sprijin. Unele caută ajutor și sprijin din partea grupurilor pentru drepturile LGBTIQ+ și a ONG-urilor pentru a se proteja de violență și hărțuire și pentru a-și reduce sentimentul de izolare și marginalizare. Femeile LGBTIQ+ caută o comunitate și un sistem de sprijin, deoarece se simt excluse de la asistența umanitară și serviciile de sprijin, iar informațiile despre evenimentele LGBTIQ+ sunt în limba română și, prin urmare, inaccesibile.

Într-un context economic în deteriorare, femeile

⁸ Pentru mai multe informații, a se vedea Open Society et al. Report Phenja: Sisterhood between women against GBV, 2016, disponibil la: <https://e-romnja.ro/rapoarte/resurse/>

refugiate din România se confruntă cu bariere în accesul la educație, angajare, servicii de sănătate și resurse culturale, sociale și materiale care susțin reziliența și facilitează acomodarea și adaptarea la viața din România. Deplasarea a fost o provocare pentru femeile refugiate ucrainene din cauza sarcinilor multiple de responsabilitate pentru siguranța și bunăstarea copiilor lor și a altor membri ai familiei, a separării și a fricii pentru siguranța celor dragi și a capacităților limitate de a se integra în comunitatea gazdă, pe lângă trauma cauzată de război. Toate femeile intervievate au vorbit despre nevoia de securitate economică, sprijin psihosocial, spații sigure și conexiune socială. Angajarea este o strategie de protecție prioritară și, de asemenea, cheie pentru bunăstarea psihologică a femeilor. În timp ce femeile refugiate au creat grupuri și rețele de sprijin reciproc pentru a-și îmbunătăți siguranța, protecția și bunăstarea, ele caută o mai mare conexiune comunitară și sprijin pentru grupurile pe care le-au înființat pentru a le stimula reziliența. Promovarea implicării și a conducerii femeilor refugiate și construirea pe strategiile de adaptare pe care femeile însele le-au inițiat vor fi esențiale pentru dezvoltarea unor programe adecvate și competente din punct de vedere cultural pentru a stimula siguranța și bunăstarea femeilor și pentru a reduce expunerea acestora la VBG.

RECOMANDĂRI

Dezvoltarea și diseminarea informațiilor și materialelor educaționale despre VBG, drepturile femeilor, sănătatea sexuală și reproductivă și serviciile împotriva VSB și privind sănătatea reproductivă disponibile în limbile relevante pentru femeile refugiate și pentru alte categorii de femei vulnerabile⁹. Utilizarea programelor existente, cum ar fi serviciile pentru sănătatea mintală și de sprijin psihosocial (MHPSS), ca punct de intrare pentru schimbul de informații și creșterea gradului de conștientizare cu privire la VBG în rândul femeilor.

Consolidarea coordonării locale și a căilor de trimitere între organizațiile de femei și alți furnizori de servicii care răspund în caz de VBG.¹⁰ Asigurarea că părțile interesate relevante, inclusiv cele care furnizează asistență umanitară, știu cum să facă trimiteri la servicii specializate în VBG pentru supraviețuitoare.

Furnizarea de servicii MHPSS adecvate și sigure din punct de vedere cultural. Femeile din toate mediile se confruntă cu probleme de sănătate mintală și bunăstare psihosocială. Asigurarea că sunt disponibile atât serviciile vizate pentru cei care au nevoie de ele, cât și sprijinul comunitar pentru a stimula adaptarea și reziliența, prin:

- Asigurarea că femeile refugiate din toate mediile care se confruntă cu probleme persistente de sănătate mintală pot avea acces la servicii de psihologie în limbile adecvate;

⁹ Pentru îndrumări cu privire la dezvoltarea și furnizarea de informații și materiale de conștientizare, a se vedea nota de orientare privind implicarea comunității și creșterea gradului de conștientizare în domeniul VBG AOR, Standarde minime interagenții pentru violența bazată pe gen în situații de urgență, 2019, disponibilă la: <https://gbvaor.net/sites/default/files/2019-19-200%20Minimun%20Standards%20Report%20ENGLISH-Nov%201.FINAL.pdf>

¹⁰ Pentru mai multe informații, consultați VBG AOR Manualul pentru coordonarea intervențiilor VBG în situații de urgență, 2019, disponibil la: <https://gbvaor.net/sites/default/files/2019-07/Handbook%20for%20Coordinating%20GBV%20in%20Emergencies%20fin.pdf>. Cu toate acestea, va fi important să se construiască pe și să nu se submineze coordonarea locală și structurile de trimitere.

- Implementarea unor abordări bazate pe comunitate pentru a sprijini bunăstarea psihosocială, pe baza strategiilor de sprijin reciproc și de la egal la egal pe care le-au dezvoltat femeile;
- Furnizarea de activități care construiesc relații între femei, încurajează reziliența și sporesc accesul la informații și strategii de promovare a bunăstării emoționale, inclusiv informații și trimiteri pentru sprijin pentru sănătatea mintală.

Crearea de spații sigure pentru femeile și fetele strămutate, inclusiv femeile și adolescentele de etnie romă, pentru a oferi activități, programe și servicii pentru a îmbunătăți siguranța, protecția și bunăstarea femeilor.¹¹ Spațiile sigure ar trebui să fie găzduite de centrele comunitare existente conduse de organizații pentru drepturile femeilor și organizații ale societății civile și să se instruiască și să se finanțeze aceste organizații pentru a stabili spații sigure și a furniza programe în conformitate cu îndrumările privind VBG în situații de urgență, inclusiv:

- Oferirea de informații despre VBG și serviciile disponibile, precum și oportunități de a dezvălui în mod confidențial și de a primi sprijin pentru a accesa serviciile împotriva VBG femeilor refugiate;
- Promovarea conexiunii sociale și a integrării;
- Furnizarea de programe educaționale pentru fetele adolescente, inclusiv tinerele de etnie romă, cu accent pe egalitatea de

¹¹ Pentru îndrumări de bune practici privind stabilirea și gestionarea spațiului sigur pentru femei și fete în situații umanitare, consultați IRC și IMC, Women and Girls Safe Spaces: A Toolkit for Advancing Women's and Girls' Empowerment in Humanitarian Settings, 2019, disponibil la: <https://gbvresponders.org/p-content/uploads/2020/Q2/IRC-WGSS-English-2020.pdf>

gen și VBG;¹²

- Oferirea de cursuri de limba română și engleză;
- Creșterea accesului în siguranță al femeilor refugiate la tehnologie și instrumente digitale pentru a le îmbunătăți accesul la informații, servicii și resurse pentru a sprijini incluziunea lor economică și bunăstarea psihosocială.

Implementarea de activități pentru a ajuta femeile refugiate să se integreze mai bine în comunitatea gazdă. De exemplu, facilitarea activităților sociale între femeile refugiate și românce și între copiii refugiați și copiii români pentru a-i ajuta să se conecteze, să construiască relații și să creeze rețele sociale și apartenență.

Implementarea de activități de consolidare a competențelor și generatoare de venituri pentru femei și fete care abordează barierele din calea pieței muncii, ca parte a programării mijloacelor de trai, pentru a permite tranziția de la programul de asistență socială 50/20 la o nouă fază de integrare pe piața muncii pentru femeile refugiate.¹³ Aceasta ar trebui să includă

¹² A se vedea, de exemplu, Curriculumul IRC Girl Shine Life Skills pentru lucrul cu fete adolescente, care se concentrează pe întâlnirile grupului pentru dezvoltarea abilităților de viață, disponibil la: <https://qbvaor.net/sites/default/files/2019-07/Girl%20Shine%20Life%20Skills%20Curriculum%20IRC%202018.pdf>

¹³ A se vedea următoarele resurse pentru îndrumări privind intervențiile economice pentru împuternicirea femeilor și reducerea riscurilor de VBG în situații de urgență: Rețeaua pentru protecția copiilor în situații de criză, Comisia pentru femei pentru refugiați și UNICEF, Împuterniciți și în siguranță: întărirea economică pentru fete în situații de urgență, 2014, disponibil la: <https://www.womensrefugeecommission.org/images/zdocs/Econ-Strength-for-Girls-Empowered-and-Safe.pdf>; Comitetul Internațional de Salvare, Ghid de implementare a EASE (Economic and Social Empowerment), 2014, disponibil la: https://gbvresponders.org/wpcon-tent/uploads/2014/07/001_EAE_Implementation-Guide_English.pdf; Comisia pentru Refugiați pentru Femei, CLARA: Ghid pentru cohorte privind mijloacele de trai și analiza riscurilor, 2016, disponibil la: <https://www.womensrefugeecommission.org/issues/livelihoods/research-and-resources/document/download/1363>; și Instrumente de analiză a mijloacelor de trai și a riscurilor pentru cohortă (CLARA), 2016, disponibil la: <https://www.womensrefugeecommission.org/issues/livelihoods/research-and-resources/document/download/1231>; și Comisia pentru femeile refugiate, O sabie cu două tăișuri: Ghid pentru mijloace

asistență pentru a ajuta femeile refugiate să folosească și să utilizeze calificările existente pentru a obține un loc de muncă, programe de consolidare a competențelor bazate pe analiza pieței și formare profesională pentru angajare.

Sprijinirea capacității instituționale a organizațiilor pentru drepturile femeilor și a societății civile care lucrează cu femeile refugiate ucrainene, inclusiv femeile refugiate de etnie romă, pentru a oferi:

- Managementul cazurilor de VBG, servicii și consiliere juridică și consiliere individuală și de grup. Asigurarea de consiliere juridică dedicată privind separarea de partenerii abuzivi și accesarea protecției juridice;
- Accesul la serviciile SDSR pentru femeile refugiate prin dezvoltarea unei platforme digitale pentru femeile refugiate care pun la dispoziție liste cu medici cu servicii de traducere care sprijină SDSR pentru femeile ucrainene.

Oferirea de sprijin pentru sănătatea mintală asistenților sociali și altor lucrători din prima linie care lucrează cu refugiații care se confruntă cu epuizare.

Oferirea de instruire specifică în conceptele de bază privind VBG, sănătatea reproducerii și instrumentele legale furnizorilor de ajutor umanitar care lucrează cu femei refugiate și migrante, inclusiv asistenți sociali, traducători, facilitatori comunitari și mediatori culturali.

Dezvoltarea capacității organizațiilor care furnizează servicii refugiaților de a integra atenuarea riscului de VBG în conformitate cu standardele de bune practici stabilite în Ghidurile IASC pentru integrarea intervențiilor împotriva violenței bazate pe gen în acțiunile umanitare pentru a identifica și aborda riscurile de VBG care apar în programe și servicii.

Consolidarea capacității furnizorilor de servicii de protecție împotriva exploataării și abuzului sexual (PSEA), inclusiv dezvoltarea unei politici organizaționale PSEA, creșterea gradului de conștientizare a SEA în rândul lucrătorilor din

de trai în situații de urgență și instrumente pentru o programare îmbunătățită, 2014, disponibil la: <https://womensrefugeecommission.org/resources/download/1046>.

prima linie, femeile refugiate și comunitățile gazdă și asigurarea unor mecanisme de raportare confidențiale și accesibile.¹⁴

Desfășurarea de activități de advocacy (sensibilizare) pentru finanțarea prevenirii și răspunsului în caz de VBG, inclusiv pentru:

- Servicii cuprinzătoare specializate în VBG, inclusiv managementul cazurilor, pentru

¹⁴ Pentru mai multe informații și resurse privind prevenirea exploatării și abuzului sexual, consultați Safeguarding Resource and Support Hub (Centrul de resurse și asistență pentru salvagardare) pentru Europa de Est: <https://easterneurope.safeguardingsupporthub.org/>

supraviețuitorii tuturor formelor de VBG;

- Îngrijirea sănătății reproductive;
- Campanii de prevenire a VBG și instruire a personalului municipalității și a personalului serviciilor sociale locale cu privire la VBG;
- Punerea la dispoziție a instrumentelor digitale pentru supraviețuitorii VBG pentru a avea acces la asistență specializată și consiliere juridică.

